GAZETA LWOWSKA.

We Srodę **Ner. 31.** 17. Marca 1830.

Na Gazetę Lwowską z Rozmaitościami przyjmuje się prenumerata ćwierćroczna od d. 1. Kwietnia do końca Czerwca r. b. po Cztery ZR. 48 kr. w M. K. albo Dwanaście ZR. W. W.— PP. Prenumeratorowie raczą złożyć takową przed końcem b. m. w Expedycyi C. K. Głownego Urzędu pocztowego we Lwowie, lub na C. K. stacyjach pocztowych na prowincyi.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— *Z Wiédnia dnia 8. Marca.* —

Bardzo smutne nadchodzą tu teraz wiadomości o zniszczeniu, jakie kra Dunaju i przez nię zrządzona powódź sprawiła w Marchfeld i we wsiach na drugim brzegu téj rzéki położonych. Najwięcéj szkody poniosły wsie: Jedlersee, Florisdorf, Jedlersdorfer Spitz, Jedlersdorf, Leopoldau, Kagran, Stadlau, Hirschstetten, Aspern i Breitenlee. Nieszczęśliwi mieszkańcy większéj części tychże wsi przez przybywające kanałami wody bardzo mało zdołali w owéj strasznéj nocy z dnia 28. Lutego na 1. Marca majątku swego, a co najdotkliwsza, bydła ocalić. We wsiach Kagran i Hirschstetten, wystawionych na najsilniejszy pęd wody i niezmierne massy lodu, które niosła, szczęściem nikt z ludzi nie utracił życia, lecz we wsi: Jedlersdorfer Spitz, utraciło życie jedenaście osób, a w Leopoldau sześć osób utonęło. w domach. W Breitenlee zaledwie mieszkańcy mieli tyle czasu, iż życie swoje ocalili schroniwszy się do domu Plebana i Pańskiego, atoli wszystek zasób utracili i zaledwie są w stanie pokryć ciało swoje, oraz pozbawieni całkiem mieszkań, ponieważ wszystkie prawie domy zrujnowała woda Takim sposobem mniéj lub więcéj i inne wsie zniszczone zostały. W okolicy Korneuburg ku Krems, na lewym brzegu Dunaju, w miasteczku Stockerau tylko te domy woda zalała, które stały nad brzegiem, lecz mieszkańcy mieli dosyć czasu wynieść się i miasteczko to, oprócz że woda zalała niziny Grafendorfu i Stockerau, nic nie ucierpiało. Przeciwnie wsie Spillern, Schmida, okolica pod Perzendorf, Trübensee i t. d., których mieszkańcy schronili się pod dachy i do zamku Neuaigen o ćwierć mili położonego, daléj wsie, Fischerzeil, Neuaigen, Winkel, a szczególniéj Birnbaum, mocno powodzią są dotknięte, i we wszystkich wiele domów, a w ostatniéj większa ich część zburzona; wszelako szczęściem nikt życia nie utracił. Chociaż oprócz pomienionych, i wsie Mollersdorf, Urzenla, Jetzdorf, Grafenwörth, S. Johann, Untersiebern i Sachsendorf stały pod wodą, mało jednakże poniosły szkody.

Według odebranych wiadomości daleko mniéj jest szkody w mieście Stein, jak w Krems, gdzie wszystkie domy stały w wodzie, przez co tak zostały w fundamentach wzruszone, iż jeden z nich zapadł się i siedmioro ludzi życia pozbawił, a wiele innych upadkiem zagrażają. Ze wsi pod Krems leżących, ucierpiały najwięcéj: Neustift, wyższy i niższy Rohrendorf, Neuweidling i Weinzierl, ponieważ tamże wiele się domów zwaliło, lub mocno uszkodzonych zostało. W Neustift, we wsi mającéj 24 domów, nie ma ani jednego, któregoby nie potrzeba na nowo odbudować. W tym czasie największéj nędzy i niebezpieczeństwa wszystkie wsie w okolicy Marchfeld powodzią nawiedzone, częścią przez staranie c. k. Rządu niższéj Austryi, częścią przez Urząd cyrkułowy części poniżéj góry Manharda, były żywnością opatrywane. Tutejszy gospodnik ,,pod trąbką myśliwską w mieście pod liczbą 1106 Franciszek Leibenfrost, który już dawniéj odznaczył się dobroczynnością, kazał zawieźć do Marchfeld 3 korce ziemniaków, 5 wiader wina, 500 bochenków chleba i 3 cetnary mięsa. W Jedlersee właściciel tamecznego browaru, Posch, większą część mieszkańców, niemających poddasza, nietylko u siebie pomieścił, ale nawet przez kilka dni żywił. Podobne czynności w takim ucisku i nieszczęściu zasługują, aby publicznie były ogłoszone.

Z największém natężeniem pracują od dni kilku nad oczyszczeniém wsi, gościńców i dróg związkowych, z lodów, które woda zostawiła.

Tutejsza gazeta wiedeńska zawiera pierwszy spis darów dobroczynności, podany N. Panu przez Komissyją do rozpoznania stanu nieszczęśliwych ustanowioną, a których summa, wraz z ilością jaka w dniu 5. z dochodu danéj w sali re dutowéj

)(

Akademii muzykalnéj w kwocie 1328 ZR. 12 kr. m. k. wpłynęła, wynosi 11,576 ZR. 37 1/2 kr. m. k.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Rossyja.

W Cesarskim eremitażu w Petersburgu, mianowicie w galeryi hiszpańskiéj, wystawione są teraz podarunki Sułtana dla N. Cesarza Jmci i N. Cesarzowéj Jmci przywiezione przez Posłów tureckich. Takowe rozłożone są na cztérech stołach okrytych aksamitem purpurowym. 1) Jeden szal różowy, siedm białych, a dwa jasno zielone najcieńsze tureckie w kwiaty ze szlakami. 2) Siodło angielskie z pozłacanemi strzemionami i olstrami, któreto ostatnie na końcach i z boku, jakoteż sprzączki na wszystkich rzemieniach, przy cuglach i munsztuku wysadzane są brylantami, nagłownik zaś, podpiersień i podogonie soliterami. Czaprak z fijoletowego aksamitu ze złotemi franzlami szyty w girlandy z brylantów, na rogach widać trofea ułożone w bukiety z kwiatów, wszystko z brylantów z największym smakiem i przepychem robione. 3) Dwa kubki z porcelany kwiatami okryte, u spodu są winogrona i kwiaty z różnofarbnéj emalii i brylantów. 4) Przepyszna turecka szabla, któréj pochew fijoletowa emaliją wyłożona i tak jak gryf soliterami i brylantami wysadzona. Złoty teblak wisi na sznurku bogato dyjamentami wysadzanym. 5) Wielki naszyjnik z brylantów z potrojnym sznurkiem wschodnich pereł osobliwéj wielkości i piękności. Złoty grzebień z dyjademem, przedstawiającym bukiet kwiatów z asterów, słoneczników i nieśmiertelników. Liście kwiatów są z emalii, pręciki z brylantów. Z pośrodka tego bukietu kwiatów šklnią się w niejakiém oddaleniu jeden od drugiego, trzy wielkie solitery, a z dziewięciu końców dyjademu równie tyleż pentelokow.

Turcyja.

Kuryjer Smyrneński z d. 24. Stycznia donosi: „Między Portą i trzema Poselstwami: Anglii, Francyi i Rossyi, nastąpiła ugoda, że okręty greckie i osoby do nowego Państwa należące, opatrzone w należycie sporządzone dokumenta swojego rządu, przybywszy do portów Ottomańskich, zostawać będą pod opieką jednego z tychże Poselstw lub Konsulatów, od onych zawisłych.

Kancelaryja handlowa rossyjska w Smyrnie ogłosiła w téj mierze następujący dokument:

Instrukcyja, dana Kancelaryi handlowéj rossyjskiéj;

Na mocy ugody, zaszłéj między Poselstwami Angielskiem, Francuzkiém i Rossyjskiém, względnie tymczasowéj opieki, jakiéj doznawać powinny okręty greckie lub osoby, któreby opatrzone w należycie sporządzone dokumenta teraźniejszego rządu Greckiego, znajdowały się w Konstantynopolu, lub innym jakim porcie Państwa Ottomańskiego, uchwalono:

1) Wszystkie okręty lub osoby powyższą kategoryją objęte, udawszy się za przybyciem swojém do właściwego Poselstwa lub Konsulatu jednego z trzech Mocarstw, które traktat Londyński podpisały, otrzymają opiekę.

2) Ta urzędowa i tymczasowa opieka będzie miała skuteczność jedynie u tureckich mieyscowych zwierzchności, i u Poselstw i Konsulatów Mocarstw, które traktat z d. 6. Lipca podpisały.

3) W sporach, zachodzących stósownie do Art. 1. między protegowanymi Grekami a poddanymi trzech Mocarstw, które ów traktat z d. 6go Lipca podpisały, Poselstwa lub Konsulaty Mocarstw protegujących obiedwie strony spory wiodące, porozumieją się i mianować będą sędziów polubownych, od których wyroku nie będzie appellacyi.

Stósownie do tego wzywa się Kancelaryja, aby się w zajść mogących podobnych wypadkach do powyżéj rzeczonych zasad stósowała, i według umówionych rozporządzeń jest upoważniona Kapitanom Greckim, udającym się do niéj w téj mierze ze swoimi należycie sporządzonemi papierami, takowe poświadczać i dawać flagę rossyjską. Kancelaryja może także osobom Greckim téj samej kategoryi dawać paszporty; w obudwóch wypadkach tak przy poświadczeniu jak przy wydawaniu paszportów uważać należy, aby termin był oznaczony, który nie może być nad sześć miesięcy przedłużony.

Kancelaryja utrzymywać będzie protokół tych dokumentów, jakie w skutek tymczasowéj opieki i przyjętych zasad będą wydawane.

Wielka Brytanija i Irlandyja.

Między wielą prośbami, podanemi na posiedzeniu Izby niższéj w d. 18. Lutego, przełożono także jednę od dam i innych kobiet miasta Worcester, proszących, iżby użyto silnych środków dla zapobieżenia paleniu wdów indyjskich. P. Protheroe, który tę prośbę podał, zapytał się przy téj sposobności, azali się potwierdza rozszerzona wieść, iż rząd indyjski ma zamiar znieść ów okrutny zwyczaj? P. G. Bankes odpowiedział, że przedmiot ten będzie niebawem na obrady wniesiony: wiadomość w Gazetach umieszczona, iż Jeneralny Gubernator dał rozkaz do zniesienia owego zwyczaju, nie potwierdziła się przez żadne urzędowe doniesienie. Z resztą wiadomo, iż sami indyjanie odmienili już wiele

zdania swojego w téj mierze; że z tąd można mieć nadzieję, że zwyczaj ten będzie uchylony. Tymczasem rząd nie może żadnego uczynić kroku, któryby się sprzeciwiał religijnemu uczuciu krajowców. Jeżli tedy proszące chcą mieć skutek, przeto nie należy się w tym względzie bardzo śpieszyć.

Na posiedzeniu Izby niższéj w d. 19. Lutego z powodu budżetu przyszło do żywych rozpraw, szczególniej względem wydatków wydziału wojennego. Pułkownik Davis uczynił wniosek w formie poprawki, aby budżet tylko na trzy miesiące uprzednio był zezwolony, atoli projekt ten został 225 głosami przeciw 93 odrzucony. Inna poprawka P. Hume, aby zmniejszyć liczbę wojska lądowego o 10,000 ludzi, została równie 167 głosami przeciwko 57 odrzucona.

Z etatu urzędowego wojska angielskiego na rok 1830 ułożonego, okazuje się, że jazda wraz z Indyjami wschod., wynosi 8818 koni, a piechoty 109,000 ludzi. — Wydatki na to wojsko 6,830,109 f. szt. 7 szy. 1 den.

Francyja.

Dostrzegacz Austryjacki donosi: Przez nadzwyczajną sposobność odebraliśmy Mowę, którą Król Jmć Francuzów zagaił posiedzenie Izb w d. 2. Marca. Jest ona następującej osnowy:

„Mości Panowie! Z upodobaniem zgromadzam zawsze około tronu Mojego Parów Królestwa i Deputowanych Departamentów.“

„Od czasu ostatniego WPanów posiedzenia, ważne zdarzenia ustaliły pokój w Europie i zgodę istniącą ku szczęściu ludów między Mną a Mojemi Sprzymierzeńcami.“

„Zniknęła wojna na wschodzie; umiarkowanie zwycięzcy i przyjazne Mocarstw pośrednictwo, zachowując państwo ottomańskie od nieszczęsnych wypadków, które mu groziły, utrzymało równowagę Państw i wzmocniło dawniejsze onegoż stosunki. Pod opieką Mocarstw, które traktat z d. 6. Lipca podpisały, Grecyja nie podległa powstanie ze swoich gruzów; wybór Xięcia, powołanego do panowania nad tym krajem, okazuje dostatecznie, jak są szczere i spokojne zamiary Monarchów.“

„W téj chwili za porozumieniem się z mojemi Sprzymierzonymi wchodzę w układy, w celu pojednania Xiążąt z domu Braganza, tak potrzebnego dla spokojności półwyspu.“

„Pośród ważnych zdarzeń, zatrudniających Europę, musiałem odłożyć skutki słusznego gniewu mojego przeciwko Mocarstwu barbaresków; wszelako nie mogę dłużej zostawić bez kary obrazę Mojéj banderze wyrządzoną. Podziwiające zadośćuczynienie, jakie mieć chcę, zaspokajając honor Francyi skończy się przy pomocy Wszechmocnego z korzyścią chrześcijaństwa.“

„Rachunki względem dochodów i wydatków wraz ze stanem potrzeb i źrzódłami pomocnemi na rok 1831 będą WPanom przełożone. Z upodobaniem widzę, że dochód, pomimo zmniejszenia, jakie w roku 1829 w porównaniu z dochodem roku przeszłego poniósł, wszelako wyżéj wypadł niżeli był szacunek budżetu.«

»Nowa operacyja oznajmiła stopę procentową, podług któréj mogą być układy o pożyczkę przedsiębrane; ona dowiodła możność przyniesienia ulgi w uciskach kraju. Przełożone będzie WPanom prawo względem amortyzacyi; połączone będzie z planem wypłaty lub zamiany, któryto plan, jak sobie tuszymy, pogodzi to, czego się płacący po Naszéj troskliwości spodziewają, ze sprawiedliwością i życzliwością, do których mogą sobie rościć prawa ci z naszych poddanych, którzy swoje kapitały włożyli w papiery publiczne; środki nad któremi się WPanowie będziecie naradzali, mają na celu zadosyć uczynienie wszystkich interessom; one podadzą sposoby, bez nowych ofiar i w kilku tylko latach opędzić wydatki, jakich wymagają roboty w twierdzach, mające się dokończyć w portach fortifikacyje, naprawa gościńców i ukończenie kanałów, potrzebnych dla obrony królestwa i dla pomyślności rolnictwa i handlu.«

»WPanowie zajmiecie się także wielą prawami względem sądownictwa, różnemi planami publicznego zarządu i niektóremi środkami ku polepszeniu losu wojowników pensyjowanych.«

»Wielce zasmuciłem się dolegliwościami, które ludy Moje poniosły z powodu długiéj i ostréj zimy, atoli dobroczynność pomnożyła wsparcie, i z żywą radością widziałem, jak wspaniałomyślnie wspierano potrzebnych na wszystkich punktach Mojego królestwa, a szczególniéj w Mojém dobrém mieście Paryżu.«

Mości Panowie! Pierwszém mojém usiłowaniem jest, widzieć Francyją szczęśliwą i poważaną; jak wszelkie bogactwa swojej ziemi i swojéj zarobkowości rozwija, i w pokoju używa instytucyj, których dobrodziejstwa ustalić, najmocniéj postanowiłem. Konstytucyja oddała publiczne swobody pod opiekę praw korony Mojéj; te prawa są święte; Moim obowiązkiem ku Moim ludom jest: prawa te przekazać nienadwerężone Moim następcom.«

»Parowie Francyi, Deputowani Departamentów! Nie wątpię o waszéj pomocy do wykonania tego dobra, które chcę aby skutek wzięło. Będziecie oddalali wiarołomne głosy, które złość stara się rozszerzyć. Gdyby kary godne zabiegi, których nie chcę przewidywać, miały rządowi

Mojemu stawić przeszkody, natenczas znalazłbym siłę do onych pokonania w Moim postanowieniu, do utrzymania publicznej spokojności w słusznem zaufaniu Francuzów i w ich miłości, którą zawsze dla Królów swoich okazywali.«

Król wchodząc do sali przyjęty był z powszechnym zapałem tak ze strony członków Izb obudwóch jakoteż publiczności. Ostatnie miejsca mowy oddał Król szczególniej silnym głosem, i w końcu tejże rozległ się jednomyślnie odgłos: *Niech żyje Król!* który towarzyszył Monarsze aż do wyjścia jego z sali.

Kardynał Clermont Tonnere Arcybiskup Toulużki umarł w d. 21. Lutego po trzechdniowéj chorobie w wieku 83 lat.

Goniec niższego Renu mówi, że 6 kompanii artyleryi w Strasburgu otrzymały rozkaz być w gotowości do pochodu. Sądzą, że przeznaczone są do wyprawy przeciw Algierowi.

Dziennik *Mercurial Bordelais*, obwiniony o potwarz na Prefekta Girondy, co się dotyczé jego powinności, został przed Sąd policyi poprawczéj pociągniony.

Sąd marynarki w Toulonie, z powodu niedawno wybuchłego pożaru na okręcie liniowym *Sceptre*, uwolnił wprawdzie majtków oskarzonych o podejrzenie złośliwego podpalenia, lecz dwóch z powodu, iż się okazali niedbałymi i świecili świecę, skazał na trzechletnią karę w kajdanach i powrócenie kosztów prawie 300,000 fr. wynoszących.

Podług doniesień z Toulonu z dnia 20. Lutego Komendant osméj wojskowéj dywizyi otrzymał rozkazy, aby był gotów przyjąć w swojej dywizyi 32,000 ludzi. Do ulżenia służby portowéj już do dnia 1. Marca miała być osada Toulonu dwoma batalijonami wzmocniona. Okręty linijowe przeznaczone na okręty przeciw bałwanom morskim, które poczynały już wysadzać na ląd swoje 36-funtowe bateryje, mają takowe znowu zatrzymać i wysadzą tylko 18-funtowe. Fregata Themis przywiozła w dniu 18. Lutego z Brestu do Toulonu znaczną liczbę majtków. Kilka neapolitańskich okrętów przybyło do Toulonu w nadziei, że będą do przewozu najęte.

Sprawa przeciwko Dz. Globe i National, z powodu artykułu o zmianie dynastyi, która miała się w dniu 24. Lutego rozpocząć, odłożona została do dnia 14. i 19. Marca, przeciwko pierwszemu z powodu, że król. Adwokat Levasseur, który jako oskarzyciel miał wystąpić, chory, a przeciw ostatniemu na żądanie P. Mangin, który bronić będzie Dz. National.

Królestwo Obojéj Sycylii.

Następca tronu i Jeneralny Wielkorządzca królestwa wyrokiem z d. 9. Lutego upoważnił Donata Tommasi do zawiadywania tymczasowie prezydenturą rady ministeryjalnéj w miejscu zmarłego kawalera de Medici. Dyrektor król. Sekretaryjatu i Ministeryjum Skarbu, ogłosił publiczności postanowienie król., iż systemat finansowy zachowywany z takim dobroczynnym wpływem na kredyt, w swojéj pozostanie mocy i służyć będzie za podstawę do dalszego toku finansów.

Ameryka.

Z uderzenia, które Cesarz otrzymał w czasie złamania żebra, utworzył się wrzód, który nie dał się rozpędzić i został rozerznięty. Operacyję tę odbył Cesarz stojący. Ponieważ rana prędko się zgoiła, mówiono że w dniu 26. uda się N. Pan w lektyce do kościoła da Gloria, dla złożenia dziękczynienia Najwyższemu za uratowanie zdrowia, a potém do pałacu S. Christoph, gdzie będzie oczekiwał zupełnego ozdrowienia. Rana uczyniona w czasie operacyi zbyt prędko się zagoiła i była powodem febry, dla czego otworzenie musiało być powtórzone. Lekarze osądzili, że febra może potrwać przez trzy dni, jednak Cesarz już się miewa lepiej, a Cesarzowa zupełnie jest zdrowa. Królowa Portugalska otrzymała dwie rany na twarzy, ale żadna z nich nie pozostawi znaku. Xiąże Leuchtenberg nosi rękę na chustce i chodzi już na polowanie. Ponieważ jeszcze nie ogłoszono wyboru nowych Ministrów, nie przestają ciągle mówić o powtórnej zmianie. Nic nie słychać nowego o niepokojach na północy. Dnia 18. b. m. wyszły dwa rozporządzenia Ministra sprawiedliwości przeciw tajemnym towarzystwom, tworzącym się w Pernamburgu, w Ceara, jakoteż w miastach do Crato i Jardim.

WIDOWISKA we LWOWIE.

Teatr niemiecki. — Dziś: Na korzyść artystki dramatycznéj i tancerki Amalii Demini po raz pierwszy: *Bosko's Zauberkabinet*, oder: *Kasper Thoringers Reise durch die Luft*, ein musikalisch-deklaramatorisches Quodlibet von Karl, Direktor des k. k. priviligirten Theaters an der Wien.

Jutro: Na żądanie 1szy akt z opery: *Graf Armand*, oder: *Die Tage der Gefahr*; grosse Oper, Musik von Cherubini. — Poczém JP. Józef Dalmazzo będzie miał zaszczyt, pokazywać po raz ostatni, z ułożonym swym psem *Fido Savant*, najosobliwsze sztuki.

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; — Drukiem: Piotra Pillera.